

Cào bay hủy diệt vịnh Vân Phong

TT - Mùa biển động, các loài thủy sản từ biển khơi tập trung vào các đầm, vịnh để trú. Và nạn giã cào bay, giã nhũi... đã hoành hành dữ dội khiến hệ sinh thái bị tàn phá khủng khiếp.

Giàn lưới và các sản phẩm của tàu giã cào bay đang cập bến bán cho thương lái - Ảnh: Lệ Giang

Dù đang là chính vụ khai thác cá tôm nhưng nhiều ngư dân nghèo ven vịnh Vân Phong như xã Vạn Thọ, Vạn Phước, Vạn Khánh, Vạn Thắng và thị trấn Vạn Giã (huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa) bấm bụng cho ghe, thúng lên bờ nằm phơi khô, lưới chài bó lại thành cục cát trong nhà.

“Ai cũng sợ cào bay “ăn thịt” hết lưới chài của mình”- ông Lê Ngọc Hoàng ở thôn Quảng Hội 2, xã Vạn Thắng, bức xúc.

Như B52 rải thảm!

Nhìn ngôi nhà của ông Hoàng nằm sát mép nước biển thật đáng thương, nói đúng thực chất là cái lều vừa đủ kê cái giường và chỗ nấu ăn.

“Mấy năm trước không có cào bay vào vịnh phá hoại, mùa gió đông bắc mỗi đêm đi câu cũng kiếm được 500.000 đồng đến 1 triệu đồng. Bây giờ cá, tôm đều bị cào bay lùm sặc, ngay cả những con nhỏ bằng chân nhang cũng không thoát” - ông Hoàng tố cáo giã cào bay đã dồn gia đình ông vào chân tường.

Thanh tra bó tay!

Đơn thư cầu cứu, tố cáo nạn giã cào bay của bà con đã gửi nhiều lần đến xã, huyện, tỉnh. Sở Nông

“Lưới của mình đã có đèn đỏ báo hiệu thành hàng, nhưng tàu của mấy ông cào bay không có đèn đuốc gì cả, họ sợ bị bắt nên đi như câm như điếc, chẳng thèm để ý gì. Cái miệng lưới (chiều ngang từ chiếc tàu này sang chiếc tàu kia) rộng mấy cây số, đi qua một cái coi như cả giàn lưới của mình nằm trọn trong đút giã của họ. Mình kêu van cho tàu dừng lại, mấy ông còn nói “Ai bảo mấy ông thả lưới tùm lum ráng chịu!” - ông Nguyễn Trác ở thôn Tân Phước Đông, xã Vạn Phước, kể.

Vùng biển xã Vạn Phước, Vạn Thọ, Vạn Khánh... nằm ở hóc vịnh Vân Phong, nước cạn, kín gió quanh năm, rất thuận lợi việc nuôi tôm hùm. Thế nhưng nạn cào bay hoành hành mấy năm nay đã làm triệt tiêu nghề nuôi tôm hùm ở đây.

“Trước đây lồng, bè nuôi tôm nằm san sát dài tít ra ngoài xa, nay đã dẹp bỏ hết rồi. Bởi con tôm hùm thích ở những vùng nước trong sạch, đêm nào cào bay cũng phá như bom của máy bay B52 rải thảm, mỗi lần cào bay đi qua nước đục từ dưới trào lên cuộn cuộn, cả một vùng rộng nước đen sì. Thử hỏi có con gì mà sống nổi!” - ông Lê Văn Long, người có thâm niên 12 năm nuôi tôm hùm (nay phải bỏ nghề), cho biết.

Sát thủ môi trường

Nhắc đến hai từ “cào bay”, bất cứ ngư dân nào cũng sợ hãi vì sự tàn phá thật kinh khủng. Tàu giã cào bay được “lên đời” từ những chiếc thuyền cào đôi có công suất máy 30 - 60 CV.

Bây giờ cào bay được cải hoán vỏ tàu to, lắp đặt động cơ máy ô tô, công suất 300 - 600 CV/tàu, chân vịt loại to bốn cánh, mỗi khi hoạt động cả hai tàu cùng kéo ga, ban đêm giữa biển thanh vắng nghe tiếng gầm rú như máy bay phản lực! Vận tốc của nó có thể đạt 8 - 10 hải lý/giờ (1 hải lý tương đương 1,8 km) nên dân biển mới gọi là “giã cào bay”.

Bộ lưới của giã cào bay có chiều rộng 1,5-2 hải lý, chiều dài thì tít tắp. Phía dưới đáy họ gắn những dây xích sắt to dùng đủ sức kéo cả giàn dưới quét sát xuống đáy biển, có thể lù xuống tận lớp bùn để cào sạch những con ốc, con ghẹ đang giấu mình dưới đó.

Mỗi mẻ lưới của tàu giã cào bay kéo lên luôn đạt sản lượng 1,5 - 3 tấn (một đêm có thể kéo được 2 - 4 mẻ lưới). Vì vậy cào bay ở đầm, vịnh là siêu lợi nhuận.

Tuy nhiên, điều kinh khủng hơn cả của giã cào bay là sự hủy diệt môi trường. Nơi nào giã cào bay đi qua, xem như chỗ đó là biển chết! Bởi từ con cá thu vài chục ký đến những cá con chỉ mới bằng chân nhang đều dính lưới. Từ con ốc, con ghẹ ẩn náu dưới bùn cũng bị cào sạch! Thậm chí cả cỏ biển, rong biển cũng bị tàn phá nặng.

LÊ GIANG

nghiệp và phát triển nông thôn tỉnh Khánh Hòa yêu cầu thanh tra sở thành lập đoàn kiểm tra tình hình vi phạm pháp luật của tàu cá trong vịnh Vân Phong, nhưng chẳng ăn thua gì.

Ông Đặng Quốc Phú, chánh thanh tra sở này, ngao ngán: “Chỉ cần tàu của thanh tra, biên phòng xuất hiện, cào bay, giã cào đều “thụt” đầu hết, nhưng chúng tôi quay lưng về họ lại ra hoạt động bình thường. Sử dụng canô nhỏ âm thầm phục kích trên biển thì dân cào bay chẳng sợ chút nào vì tàu của họ to, chạy nhanh. Canô của mình nhỏ như tấm lá phía dưới, tàu cứ chạy lướt qua như thường mà chẳng làm gì được cả”.

<http://tuoitre.vn/Chinh-tri-xa-hoi/Moi-truong/420796/Cao-bay-huy-diet-vinh-Van-Phong.html>

Mở cửa cho đánh bắt xa bờ

TT - Việt Nam cần có chính sách tốt để thu gọn việc đánh bắt thủy sản ven bờ, đầu tư nhiều hơn cho đánh bắt xa bờ. Nhà nước nên có những thỏa thuận về nghề cá với các nước trong khu vực để giúp ngư dân yên tâm đi biển.

Đưa đá lạnh xuống khoang, chuẩn bị cho chuyến đánh bắt mới tại cảng cá P.6 (TP Tuy Hòa, Phú Yên) sáng 7-6 - Ảnh: Duy Thanh

"Với trình độ của chúng ta hiện nay mà cứ đóng cửa thì rất khó thay đổi được công nghệ"

Bà Nguyễn Thị Hồng Minh

Bà Nguyễn Thị Hồng Minh - Ảnh: V.V.Thành

Bà Nguyễn Thị Hồng Minh (nguyên thứ trưởng Bộ Thủy sản, trưởng nhóm tư vấn xây dựng chương trình xuất khẩu thủy sản đến năm 2015, định hướng 2020) cho biết như trên trong cuộc trao đổi với *Tuổi Trẻ* chiều 14-6. Bà Hồng Minh nói:

- Trong ba trụ cột là khai thác, nuôi trồng và chế biến thì nhiều năm nay khai thác vẫn yếu nhất. Đánh bắt xa bờ chỉ đóng góp khoảng 20% tổng kim ngạch xuất khẩu thủy sản hằng năm. Có thể nói lực lượng, trình độ và năng lực đánh bắt xa bờ của ta thua thế giới, thua ngay cả các nước trong khu vực.

Cụ thể các điều kiện cơ sở hạ tầng như cảng cá, chợ cá, tàu thuyền, nơi tránh trú bão... đều hạn chế. Trong khi việc đánh bắt xa bờ của các nước đã bỏ qua tàu gỗ, thay bằng tàu sắt, tàu bằng vật liệu composite cùng với thiết bị hiện đại để vươn ra đại dương thì chúng ta vẫn ra khơi bằng tàu gỗ rất nhiều và công nghệ đánh bắt chậm thay đổi.

*** Nghĩa là vừa qua số lượng tàu đánh bắt xa bờ có thể nhiều lên nhưng chất lượng chưa được cải thiện tương ứng?**

- Đúng vậy. Việc đánh bắt xa bờ cần được tổ chức chặt chẽ, đòi hỏi đầu tư công nghệ cao, thiết bị cải tiến liên tục, vốn nhiều, nhưng ở nước ta đánh bắt xa bờ vẫn là “nghề cá nhân dân”, tức là dựa vào kinh nghiệm, truyền thống, thói quen của người dân là chính. Chúng ta đã có chiến lược phát triển thủy sản nhưng thiếu các chính sách cụ thể. Thật ra chúng ta từng có chương trình cho vay để đóng tàu đánh bắt xa bờ, nhưng cách quản lý không đáp ứng được yêu cầu.

*** Từ sự không thành công của chương trình cho vay để đóng tàu đánh bắt xa bờ, theo bà, cần làm gì để Việt Nam có được những đội tàu đánh bắt xa bờ ngang tầm khu vực và thế giới?**

- Trước đây chúng ta đã mở cửa cho một số quốc gia trong khu vực đầu tư vào lĩnh vực đánh bắt xa bờ, nhưng về sau nảy sinh vấn đề không hay nên đã có rút kinh nghiệm theo hướng hạn chế lại. Quan điểm của tôi là nên mở cửa có chọn lọc, đơn giản vì nếu không mở cửa thì chúng ta sẽ không thu hút được vốn đầu tư, không tiếp thu được công nghệ hiện đại của nước ngoài.

Lĩnh vực đánh bắt xa bờ đòi hỏi đầu tư rất lớn, lại thêm rủi ro, làm sao người dân có vốn để đáp ứng được. Không chỉ có đánh bắt xa bờ mà nuôi trên biển cũng là ngành rất lớn, đi nhiều nước tôi thấy có những lồng nuôi cá trên biển vốn đầu tư lên đến vài chục triệu USD. Vừa rồi có đối tác từ Đan Mạch viết thư cho tôi, nói rằng họ muốn vào Việt Nam đầu tư lồng nuôi cá trên biển ngoài khơi xa (vùng nước sâu), nhưng chưa rõ chính sách trong lĩnh vực này như thế nào.

Hỗ trợ gia đình 6 ngư dân bị nạn ở Hoàng Sa

Sáng 14-6, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Quảng Ngãi đã đến thăm hỏi, trao quà cho sáu gia đình của sáu ngư dân đi trên tàu của ông

*** Trong bối cảnh hiện nay trên biển Đông, nếu chúng ta mở cửa có chọn lọc như bà nói, liệu có thật sự thu hút được đầu tư nước ngoài vào lĩnh vực đánh bắt xa bờ?**

- Theo tôi được biết có những đối tác từ Nga, Tây Ban Nha... đã bày tỏ sự quan tâm. Trước đây cũng từng có đối tác từ Nga vào, nhưng về sau gặp nhiều khó khăn, trong đó có việc cảng của ta thu phí như đối với tàu nước ngoài nên họ không chịu nổi mức phí đó và rút ra.

Chúng ta không thể chỉ nói mở cửa có chọn lọc là xong, kèm theo đó phải là những chính sách hết sức cụ thể để bảo vệ lợi ích thiết thực của đối tác, phải trên cơ sở đôi bên cùng có lợi thì mới làm ăn lâu dài được.

*** Việc hỗ trợ ngư dân để họ yên tâm bám biển cũng rất cần thiết, thưa bà?**

- Trước hết, Nhà nước nên tiếp tục có những thỏa thuận về nghề cá với các nước trong khu vực để giúp ngư dân yên tâm đi biển. Việc tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về thủy sản nói chung, nghề cá nói riêng cũng hết sức quan trọng. Tôi thấy quản lý nhà nước hiện nay còn chồng chéo và không đảm bảo quản lý theo chuỗi một cách có hiệu quả, kinh phí đầu tư còn dàn trải.

Lực lượng kiểm ngư của chúng ta hiện nay còn yếu, cho nên kiểm soát tàu cá trong nước đã khó chứ chưa nói đến tàu cá nước ngoài. Cần thiết tăng cường năng lực của kiểm ngư và tổ chức lực lượng này theo vùng (mỗi vùng có nhiều tỉnh), tuy nhiên việc cấp phép, giải quyết giấy tờ thủ tục cho bà con ngư dân thì phải là cấp tỉnh, nghĩa là tạo thuận lợi nhất có thể cho bà con hoạt động nghề cá. Để tổ chức lại ngành thủy sản phải có sự nghiên cứu sâu hơn, không nên thấy các nước xung quanh làm thế nào thì mình bê nguyên mô hình như vậy, mà phải dựa trên thực tế của nước ta.

Tiếp theo là các giải pháp hỗ trợ trực tiếp cho ngư dân. Theo tôi, sự hỗ trợ này nên có định hướng hạn chế đánh bắt gần bờ, ưu tiên cho đánh bắt xa bờ. Các nước thường áp dụng chính sách hỗ trợ ngư dân thông qua tổ chức cộng đồng nghề cá. Tổ chức này tiếp nhận, quản lý và phân phối rất chặt chẽ các khoản hỗ trợ nên ít khi có tiêu cực. Chẳng hạn như Malaysia đã xây dựng nhiều bến cá, cảng cá và giao cho tổ chức cộng đồng ngư dân quản lý. Ở ta cũng đã đầu tư xây dựng một số cảng cá, chợ cá nhưng cách thức tổ chức, quản lý không phù hợp nên rất ít phát huy tác dụng.

*** Bà có đề xuất cụ thể nào về việc hỗ trợ ngư dân đánh bắt xa bờ?**

- Nói chung Nhà nước không nên và không thể làm thay người dân, cái chính là Nhà nước ra chính sách hỗ trợ ngư dân phát triển và giúp họ tổ chức lại. Ví dụ như khuyến khích thành lập các hội nghề nghiệp tương tự như hiệp hội khai thác cá ngừ, hiệp hội khai thác cá cơm. Nhà nước giúp hình thành tổ chức, giúp ngư dân xây dựng đội ngũ quản lý là người của họ chứ không phải quan chức nhà nước đứng ra làm, rồi giúp xây dựng thương hiệu... sao cho không chỉ người tiêu dùng Việt Nam mà cả thế giới biết đến các hiệp hội này.

Lê Minh Tân (xã An Hải, huyện Lý Sơn, Quảng Ngãi) bị mất tích khi đi khai thác rau chân vịt tại vùng biển Hoàng Sa hôm 23-1.

Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Quảng Ngãi đã trao mỗi suất quà trị giá 2 triệu đồng tiền mặt cho sáu ngư dân mất tích và trao tặng thêm 10 triệu đồng cho gia đình bà Ngô Thị Việt - vợ ông Lê Minh Tân. Số tiền trên được trích từ quỹ cứu trợ tỉnh Quảng Ngãi.

VÕ MINH

Tôi đi sang cảng cá bên Pháp, thấy có những loại cá như nhau, nhưng chỗ này cá có vẻ tươi ngon hơn thì trên đó có dán một cái nhãn hiệu riêng, còn cá chỗ khác không có nhãn hiệu. Đó là cách làm của hiệp hội ngư dân, họ tiêu chuẩn hóa sản phẩm của mình để gia tăng giá trị.

Việc tổ chức cộng đồng là rất quan trọng đối với nghề cá, thông qua tổ chức cộng đồng mới có thể thực hiện tốt nhất các hoạt động về tiêu chuẩn hóa, về quản lý, kiểm soát bảo vệ nguồn lợi... Vấn đề ở đây tổ chức cộng đồng không phải là hợp tác xã, vì hợp tác xã có thể chung tài sản, còn tổ chức cộng đồng không chung tài sản mà xây dựng những giá trị mềm chung. Đó là thương hiệu chung, hệ thống quản lý chung, tiêu chuẩn chung...

ĐỨC BÌNH - V.V.THÀNH thực hiện

<http://tuoitre.vn/Kinh-te/442437/Mo-cua-cho-danh-bat-xa-bo.html>

An Giang: xuất hiện cá linh giả

TTO - Những ngày gần đây, một số chợ ở TP Long Xuyên (An Giang) như Bình Khánh, Xẻo Trôm, Mỹ Quý... xuất hiện mặt hàng cá linh non giả với giá 120.000-150.000 đồng/kg cá làm sạch.

Cá linh giả bán tại chợ Bình Khánh (TP Long Xuyên) sáng 7-7

Theo ông Trần Anh Dũng - chi cục trưởng Chi cục Thủy sản An Giang, đây là giống cá rôhu còn gọi là cá trôi Ấn Độ (tên khoa học là *Labeo rohita* Hamilton) có đặc điểm, hình dạng khá giống với cá linh ống thường xuất hiện vào mùa nước nổi.

Loại cá này được nhập nội từ khá lâu nhưng do không có giá trị kinh tế vì thịt không ngon, nhiều xương nên ít được thả nuôi ở các tỉnh ĐBSCL. Nay lợi dụng sở thích ăn cá linh non vào đầu mùa nước nổi của người tiêu dùng, một số thương lái đã mua cá rôhu giống để bán lại cho các chủ vựa cá bán ra các chợ.

Theo một chủ cơ sở sản xuất cá giống trên địa bàn TP Long Xuyên, giá cá giống rôhu hiện nay khoảng 60.000-70.000 đồng/kg, gần đây thương lái thường đặt mua khá nhiều.

Cá linh giả

Ông Dũng cũng cho biết theo thông tin từ các trạm đầu nguồn sông Cửu Long thì hiện nay lũ đầu nguồn chưa có, tức là nguồn lợi thủy sản tự nhiên, trong đó có cá linh non vốn theo lũ trôi từ thượng nguồn Campuchia về Việt Nam cũng chưa xuất hiện. Mặt khác, thông tư của Bộ NN&PTNT quy định sau ngày 31-8 mới được phép khai thác cá linh non. Như vậy, việc mặt hàng này được bán rộng rãi trên thị trường hiện nay là bất hợp lý, cần được các ngành chức năng kiểm tra, xử lý.

MINH XUÂN

<http://tuoitre.vn/Kinh-te/Quan-sat-thi-truong/445528/An-Giang-xua%CC%81t-hie%CC%A3n-ca%CC%81-linh-gia%CC%89.html>